

שרתי לך סכודניצה....

הבורשטיינים – או: מלחמתי האבודה בתשוקה (לתיאטרון)/ אברהם האופטמן

הזוג ראול בורשטיין ולייליאן לוקס הגיעו לסכודניצה גם הם. אלא שהם הגיעו מאמריקה. הפלקאטים שהודיעו על בואם הראו זוג אנשים יפהפיים. הוא, בלבוש של בדרן אמריקאי טיפוסי עם כובע נוסח ג'ק למון ובפוזת דומה, עם מקל הליכה דק בידי, נוטה קדימה אל הצופים. היא במראה דיווה טיפוסית. הפנים לא חשובים, אך בזיכרוני נחרתה ערמת בלונד אדירה, חזה מורם ובולט.

הנוער של סכודניצה שלט בחומר וידע על כל המתרחש בהוליווד. תמונות של שחקנים ושחקניות היו בכל מקום – על עטיפות ממתקים, משחקי קלפים לילדים. ברור שאספנו אותם כמו בולים במחברות מיוחדות.

ואני, בהתקרב תאריך שתי הופעותיהם – שתיים! – סבלנותי כמעט פקעה מרוב צפייה, מניאק תיאטרון שכמותי. צפיתי בהתרגשות גוברת והולכת לפגישה עם כבוד המנהל האדמיניסטרטור שלהם, על מנת לסדר לעצמי כניסה לאולם ההופעות. מה גדולה הייתה אכזבתי כששום מנהל ואף לא אדמיניסטרטור לא הגיעו. יתרה מכך, מחירי הכרטיסים נקבעו על פי סטנדרטים אמריקאיים ועל כניסה חנם, לא היה מה לדבר בכלל. איזו חזירות אמריקאית! הם דאגו לסגור כל חלון קטן בכל חדר שירותים כדי למנוע כל התגנבות אפשרית לאולם.

איך אין זה אומר, שהאפשרות לוותר על ההצגה עלתה על הדעת בכלל. זה היה צו מגבוה ללא פשרות וללא ספקות. לפיכך, בערב ההופעה עמדו קבוצות גדולות של ילדים, נוער ומבוגרים לא מעטים מחוץ לאולם, שוברים את הראש איך ניתן להיכנס להצגה אף על פי כן ולמרות הכל.

קלרה גרטנברג הייתה מבוגרת ממני בשנתיים וגבוהה ממני בארבע שנים. הייתה לה הצעה בשבילי. מחיר הכרטיס לילד, כמוני, היה עשרים גרוש. מילדים בגילה דרשו חצי זלוטי (חמישים גרוש). הקומבינה המתוחכמת התבססה על כך שאני אקנה את הכרטיס הזול וזמן קצר אחרי תחילת ההצגה אצא מן האולם עם כרטיס "קונטמרקה" לכניסה חוזרת, שלא סומן בו גילו של נושא הכרטיס, והיא תכנס אחר כבוד.

אח, איזו טעות נוראה, גורלית של קלרה. איך לא הבינה מיד שהעסקה אתי נועדה לכישלון מראש. הסכמתי לעסקה מיד ואני נשבע שכוונתי היו טהורות. הבטחתי וגם רציתי מאוד ובכל הכנות לעמוד בהסכם. אבל זה היה לפני כניסתי לאולם. מן הצד השני, העולם היה אחר. אפילו לאוויר היה ריח שונה, הרחש השקט של הצופים המתיישבים במקומותיהם, מסך הקטיפה האדום. עולם של קסמים שלא ממין העולם הזה. במטה הקסם, אף אני הפכתי לילד אחר. הלכתי לי לאבוד. זה כבר לא הייתי אני שהבטחתי איזשהו דבר לקלרה. הדם זרם במהירות כפולה ומי יכול היה בכלל לחשוב על קלרה.

מישהו נכנס לאולם ומסר לי שקלרה מחכה בחוץ לכרטיס שלה וסבלנותה פוקעת. איזו מהלומה בלתי צפויה! אני חייב לצאת החוצה אל קלרה. דרך דלת הזכוכית של הכניסה

לאולם ראיתי את התנועות הנמרצות, המזרזות שלה – אז החלטתי לצאת. אבל ראה זה פלא. ממש לפני הדלת, מעשה קסם, רגלי הסתובבו מעליהן ופנו בריצה לתוך האולם. זה כבר היה מעבר לכוחי. אני עד לכך, שעוד פעמיים ניסיתי לצאת, אך ללא הצלחה כלשהי.

בינתיים האורות כבו, המסך הוסט לצדדים וההצגה התחילה. עוד חשבתי בלבי, שלמען ההגינות אצא בהפסקה הראשונה וקלרה תוכל לצפות בשני החלקים הנותרים של ההצגה. אלא שבמציאות קרה אחרת. לא היו שני חלקים נוספים. בהפסקה האחת פתחו את דלתות האולם לרווחה וכל אלא שעמדו בחוץ יכלו להיכנס. ידעתי שאקבל מכות נמרצות מקלרה ולא טעיתי.

את קלרה פגשתי שנים רבות אחר כך בתל אביב אצל ידידים משותפים. שמחנו מאוד להיפגש וראה זה פלא, קלרה לא זכרה את מעשה הקומבינה הכפול וצחקה מאוד.

והבורשטיינים? הם נתגלו כזוג קטן קומה ומיומן. ראול בורשטיין נתן סולו של שריקה ממושכת ורקוד סטפס מהוקצע מקצה הבמה עד קצה השני, נוסח פרד אסטר. ואת תוכן ההצגה ניתן לתמצת בשורה אחת מתוך שיר הנושא ביידיש בערך כך: כשהגעתי לאמריקה, הצלחתי לחטוף מאבי את המאהבת שלו וגם הצלחתי להתברג פנימה. אבל נותרה השאלה: איך מתברגים החוצה...?